

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра китайської філології

Курсова робота
з китайської філології

на тему:

**СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛОВСПОЛУЧЕНЬ У СУЧАСНІЙ
КИТАЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ**

Студентки III курсу, групи Пкит10-20
факультету східної і слов'янської філології
денної форми здобуття освіти
Освітньої програми:
Китайська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціалізації 035.065 Східні мови і літератури
(переклад включно), перша – китайська
Спеціальності 035. Філологія
Шульги Руслани Миколаївни
Науковий керівник: вкл. Самаркіна А. О.
Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СЛОВСОЛУЧЕНЬ В КИТАЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	5
1.1 Поняття “словосполучення” у сучасній китайській мові.....	5
1.2 Особливості структури словосполучень у сучасній китайській мові.....	7
1.3 Особливості структури словосполучень в українській мові.....	11
Висновки до розділу 1	
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛОВСОЛУЧЕНЬ У СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ.....	16
2.1 Порівняльна характеристика структурних особливостей словосполучень сучасній китайською мовою та українською мовою	17
2.2 Порівняльна характеристика структури словосполучень в китайському та українському тексті.....	27
Висновки до розділу 2	29
ВИСНОВКИ	30
论文摘要.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	32

ВСТУП

Курсова робота присвячена вивченню порівняння структурних особливостей словосполучень у сучасній китайській та українській мовах.

Сучасна китайська лінгвістика продовжує досліджувати проблему вивчення порівняння структурних особливостей словосполучень у сучасній китайській та українській мовах. Серед тих, хто вивчав цю та дотичну до неї теми у китайській мові: Цзя Яньхуай, Козоріз О., Фан Юйцін, Ма Цзяньчжун, Лі Цзіньсі, Ван Лі (К. Г. Мурашевич 2013), Лейба К. Ю. Досліджували структурні особливості словосполучень в українській мові Загнітко А. П., Вихованець І. Р., Туліна Т. А., К. Шульжук.

Під час дослідження будь-якої мови, для її розуміння, є важливою структура словосполучень, оскільки вони є основою будь-якого тексту. Більше того, порівняння структурних особливостей словосполучень у сучасній китайській та українській мовах дозволяє краще зрозуміти культурні та історичні відмінності між народами, які використовують ці мови, а отже й краще зрозуміти мову, що вивчається. У даному дослідженні буде проведено порівняння структурних особливостей словосполучень у сучасній китайській та українській мовах, щоб з'ясувати, як вони використовуються в обох мовах, які є їхні спільні риси та відмінності, як вони відзначаються на вивченні мови, а також чинники впливають на їхнє використання.

Актуальність теми роботи полягає в її спрямованості на вивчення порівняння структурних особливостей словосполучень у сучасній китайській та українській мовах. Актуальність теми дослідження підсилюється ще й необхідністю розроблення нового підходу до визначення структурних особливостей словосполучень у сучасній китайській мові.

Метою роботи є порівняння структурних особливостей словосполучень у сучасній китайській та українській мовах, з'ясувати схожості та відмінності у їх використанні та дати загальну характеристику цього явища в обох мовах.

Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**:

– критично проаналізувати наукову літературу і сформулювати теоретичні засади роботи для вивчення структурних особливостей словосполучень у сучасній китайській та українській мовах;

– уточнити специфіку структурних особливостей словосполучень у сучасній китайській та українській мовах;

– порівняти структурні особливості словосполучень у сучасній китайській та українській мовах.

Об’єкт дослідження – структурні особливості словосполучень у сучасній китайській та українській мовах.

Предмет дослідження – порівняння структурних особливостей словосполучень у сучасній китайській та українській мовах.

Фактичний **матеріал** роботи становлять теоретичні матеріали на тему структури словосполучень, статті з ресурсу 人民日报, дослідження з тематикою дотичною до досліджуваної.

Специфіка теми, завдань і матеріалу роботи зумовили комплексний підхід до вибору методів і прийомів дослідження, як загальнонаукові методи (індукція та дедукція, аналіз і синтез), зіставний метод структурних особливостей словосполучень в китайській та українській мовах шляхом виокремлення спільних та відмінних рис, структурний метод задля пізнання внутрішньої організації мов.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості їхнього застосування під час укладання методичних матеріалів до навчальних дисциплін: “Китайська мова”, “Стилістика китайської мови”, “Теоретична граматики китайської мови”, “Лексикологія китайської мови”.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, анотації та списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи – 33 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРУКТУРИ СЛОВСОЛУЧЕНЬ В КИТАЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

1.1 Поняття “словосполучення” у сучасній китайській мові

У сучасній китайській мові словосполучення мають складну структуру, яка включає різні елементи мови, такі як прийменники, дієслова, іменники, займенники, числівники та інші. Поміж того, китайська мова має різні типи словосполучень, які вимагають відповідного підходу до вивчення.

До особливостей вивчення структури словосполучень відноситься конкретизація і визначення, що є словосполученням, його роль в мові. Словосполучення вивчає синтаксис. К. Г. Мурашевич (2013) зазначає, що граматики Лі Цзіньсі стала першою книгою, у якій був розроблений принцип верховенства синтаксису над морфологією, який згодом широко використовувався при побудові китайських граматики, він полягає в тому, що при поясненні будь-якого граматичного явища в китайській мові за основу береться синтаксис 句法, тобто позиція в реченні, порядок слів (на відміну від традиційних європейських граматики, де за основу береться слово в його словниковій морфологічній належності). Проте, в усіх наступних працях, цей принцип не набув строгого і послідовного відображення, оскільки авторів граматики постійно доводилося користуватися європейською термінологічною системою, лише злегка її модифікуючи (с. 36).

Морфема – це найменша смислорозрізнавальна одиниця китайської мови та граматики. Більшість морфем в китайській мові є односкладовими й представлені одним ієрогліфом, які відображають назви предметів, понять, або явищ. О. В. Заболотний (2018), зазначає, що речення, на відміну від слова та словосполучення, виражає закінчену думку (с. 57). Тоді як, синтагма, за ствердженням О. В. Дуденка (2015), є поєднанням двох або більше слів, які утворюються за певними правилами, мають значення, що уточнює та використовується для вираження різних смислових зв'язків між словами, а також для створення складніших конструкцій, таких як речення (с. 3).

Однією з проблем, які можуть виникнути під час вивчення структури словосполучень у сучасній китайській мові, є те, що китайські словосполучення можуть мати різні значення в залежності від контексту. Інша проблема полягає в тому, що словосполучення в китайській мові можуть відрізнятися за формою та структурою порівняно зі словосполученнями алфавітних мов, наприклад української мови, що може ускладнити їх вивчення.

У слов'янських мовах граматичні зв'язки всередині речень переважно виражаються морфологічними змінами слова. У китайській мові члени речення зазвичай визначаються за їх позицією у реченні тому китайські лінгвісти пропонують узяти словосполучення як основну одиницю для граматичного розбору. Практично його вигідно використовувати при перекладі й під час створення систем автоматичного перекладу (Козоріз О. 2011, с.16).

У китайській мові слова в реченнях не відокремлюються пропусками, тому складні слова неможливо відрізнити від словосполучення. Відповідно, допомогти може класифікація словосполучень, а також порівняння зі словосполученнями в українській мові (Sitko A., Struk I., Yenchewa H. 2021, с. 138).

1.2 Особливості структури словосполучень у сучасній китайській мові

Більшість словосполучень у сучасній китайській мові складається з односкладових слів, які, поєднуючись за певними правилами, утворюють трискладові або чотирискладові поєднання: 伟大祖国 Wěidà zǔguó — Велика батьківщина, 学习汉语 Xuéxí hànyǔ — Вивчати китайську мову.

Граматичні відносини поміж членами словосполучень можуть бути сурядними або підрядними. У таблиці використання словосполучень автора Цзя Яньхуай у "Практичній граматиці китайської мови для іноземців" (1998) він виділив 11 типів структур для класифікації словосполучення (с. 118).

1. Означувані словосполучення — мають структуру «означення + означуване слово» які пов'язані атрибутивним зв'язком. Від означуваного слова до означення ставляться такі питання: Який? Чий? Скільки? У якості формального показника таких словосполучень після означення ставиться службове структурне слово 的。

Наприклад: 妈妈的书 Māmā de shū — Мамина книга, 我的本子 Wǒ de běnzi — Мій зошит.

2. Обставині словосполучення мають структуру «обставина + головне слово (дієслово або прикметник). Від головного слова до обставини ставляться такі запитання: Як? Яким чином? Де? Скільки? У якості формального показника таких словосполучень після обставини стоїть службове структурне слово — 地 de.

Наприклад: 已经结束 Yǐjīng jiéshù — Закінчитись (уже), 努力地学习 Nǔlì de xuéxí — Наполегливо вчитися.

3. Дієслівно-об'єктні словосполучення – представлені дієсловом у якості головного слова й об'єктом у якості залежного слова. Від головного до залежного ставиться питання: Що? При цьому у якості об'єкта використовується не тільки іменник, це може бути також інше дієслово або предикативне словосполучення.

Наприклад: 听饭 Tīng fàn — Нюхати (їжу), 写字 Xiězì — Писати, 看书 Kànshū — Читати.

4. Словосполучення типу головне дієслово + додатковий елемент

У цьому словосполученні головне слово може бути виражене дієсловом або прикметником, а додатковий елемент може вказувати на: результат, можливість виконання, кратність, тривалість, напрямок.

У якості формального показника таких словосполучень після головного слова (дієслова або прикметника) ставиться службове структурне слово — 得 de.

Наприклад 写得好看 Xiě dé hǎokàn — Добре писати, 看得清楚 Kàn dé qīngchǔ — Чітко бачити.

5. Поєднання однорідних членів речення або однорідних словосполучень
Словосполучення, в яких поєднуються однорідні слова або однорідні словосполучення, які поєднуються сурядним зв'язком, а словосполучення мають однакову структуру.

У якості формального показника таких словосполучень використовують і сурядні сполучники: 和 Hé, 跟 Gēn, 与 Yǔ, 而 Ér, 及 Jí — I.

Наприклад: 我和你 Wǒ hé nǐ — Я і ти, 本和书籍 Běn hé shūjí — Зошити та книги, 老师们和同学们 Lǎoshīmen hé tóngxuémen — Вчителі та однокласники.

6. Предикативні словосполучення

Складаються з «локального підмета та локального присудка» таке словосполучення в реченні зазвичай виступає присудком. Наприклад:

我身体好 Wǒ shēntǐ hǎo — Я здоровий (身体好 Shēntǐ hǎo — Здоровий, — якісне предикативне словосполучення, яке використовується в якості глобального присудка в реченні, складається з локального підмета 身体 Shēntǐ — Здоров'я та локального якісного присудка 好 Hǎo — Добре).

7. Апозитивні словосполучення

Лексеми поєднуються рівноправним зв'язком і мають структуру «прикладка + означуване слово», які пов'язані атрибутивним зв'язком і уточнюють одне за одним. Наприклад:

他自己 Tā zìjǐ — Він сам, 你这个人 Nǐ zhège rén — Ти людина, 我们乌克兰人 Wǒmen wūkèlán rén — Ми українці.

8. Дієслівні словосполучення

Словосполучення поєднують дві дії, при цьому спочатку відбувається перша дія, а друга вказує на мету виконання першої.

Дієслово 1 + (Іменник 1) + Дієслово 2 + (Іменник 2)

Іменники в таких словосполучення можуть опускатись.

Наприклад:

去市场买菜 Qù shìchǎng mǎi cài — Піти на базар за овочами, 去上班 Qù shàngbān — Піти на роботу.

9. Послідовно-пов'язані словосполучення

Каузативні дієслова – мають значення спонукання до дії, прохання, дозволу, заборони, наказу: 请 Qǐng — Просити, 让 Ràng — Дозволити, 催 Cuī — Наказувати, спонукати, 有 Yǒu — Дозволяти.

Схема утворення таких словосполучень:

Дієслово 1 + Іменник 1 (Об'єкт 1 = Суб'єкт 2) + Дієслово 2

妈妈然我吃水果 Māmā rán wǒ chī shuǐguǒ — Мама дозволила мені поїсти фруктів;

老师不让我们用手机 Lǎoshī bù ràng wǒmen yòng shǒujī — Вчитель не дозволяє нам користуватися мобільними телефонами.

10. Словосполучення з рахівними словами

Класифікують іменники за різними ознаками, характеристиками, способами використання виступають у якості означення до іменників.

Схема:

Числівник (вказівний або питальний займенник) + Рахівне слово + Іменник

Наприклад:

一位老师 Yī wèi lǎoshī — Один вчитель, 那本书 Nà běn shū — Та книга.

11. Післяйменники – займають позицію після іменника, для того, щоб вказати місце положення одного предмету стосовно іншого або стосовно простору або напрямку руху. Післяйменники поділяються на односкладові (上

Shàng — На, 下 Xià — Під, 里 Lǐ — Всередині) та двоскладові (上面 Shàngmiàn — Верх, над; 下边 Xiàbian — Низ).

Наприклад:

书上 Shū shàng — На книзі, 桌子下面 Zhuōzi xiàmiàn — Під столом.

12. Словосполучення зі службовими словами, які утворюють порівняльну конструкцію.

Такі рамкові конструкції, які використовуються для вираження порівняння як: 仿佛... 一样 Fǎngfú... yīyàng — Неначе, ...像似的 ...Xiàng shì de — Так ніби, утворюють словосполучення зі службовими словами зі значенням порівняння.

13. Субстантивовані словосполучення службовим словом — 的 de.

Означальні словосполучення, в яких означуване слово опускається, а словосполучення субстантивується і набуває рис іменника.

Наприклад:

好吃的东西 – 好吃的 Hào chī de dōngxī – hào chī de — Смачна їжа, смакота;

喝的水 – 喝的 Hē de shuǐ – hē de — Питна вода, питна;

看的书 – 看的 Kàn de shū – kàn de — Читати книгу, прочитаний.

14. Словосполучення типу «прийменник + іменник»:

对于这个问题 Duìyú zhège wèntí — Про це питання;

关于你说的 Guānyú nǐ shuō de — Про те, що ти сказав.

15. Словосполучення «модальне дієслово + основне дієслово»:

能吃 Néng chī — Можна їсти, 想去 Xiǎng qù — Хочу йти, 喜欢看 Xǐhuān kàn — Люблю дивитися.

1.3 Особливості структури словосполучень в українській мові

В українській мові словосполучення не має основних ознак речення і не є цільною комунікативною одиницею. Щобільше, речення і словосполучення можуть містити різну кількість компонентів. У той час як речення може складатись з всього лише одного компонента, наприклад: Смеркає, словосполучення повинно мати не менше двох компонентів.

Водночас словосполучення тісно пов'язане з реченням, функціонуючи тільки у складі речення, у якому може вживатися у незмінному вигляді або зазнавати форм, та значеннєвих модифікацій.

У сучасному синтаксисі української мови словосполучення розглядають як поєднання слів, які побудовані не тільки на основі підрядного зв'язку, а й сурядного, тому більшість науковців виділяють підрядні й сурядні словосполучення. В україністиці такий погляд обстоює І. Вихованець (1993). Дослідник вважає, що словосполучення – «підпорядкована реченню непередикативна синтаксична одиниця-конструкція, граматичне і змістове поєднання двох або більше повнозначних слів (чи словоформ), яке зі змістового боку є складним найменуванням явищ дійсності, а з формально-синтаксичного – сполученням повнозначних слів за допомогою підрядного або сурядного зв'язку». Підрядні й сурядні словосполучення, «об'єднуючись своєю спрямованістю на ускладнення базової реченнєвої схеми, розрізняються характером ускладнення, а також закритістю/відкритістю внутрішньої організації (с. 181). У такому разі підрядні словосполучення бувають звичайно двочленними, а сурядні – двочленними й багаточленними» (К. Шульжук 2004, с. 32).

Також, на відміну від підрядних, сурядні словосполучення характеризуються відкритою структурою, синтаксичною рівноправністю компонентів. За твердженням П. Дудика, Л. Прокопчук (2010), сурядними є «словосполучення, складові яких поєднані між собою сурядним зв'язком, синтаксично не підпорядковані одна одній» (с. 35).

«Говорити про сурядну сполуку слів як про смислову і граматичну єдність не можна», – вважають дослідники, які заперечують сурядні словосполучення.

Підрядні словосполучення є розгорнутою, розчленованою назвою предмета, дії, стану чи якості. Вони утворюються на основі підрядного зв'язку й складаються з опорного, тобто головного слова та підпорядкованих, відповідно – залежних йому одного або кількох слів. Здатність слова поєднуватися з іншими словами та спосіб поєднання залежать передусім від частиномовної належності слова і від його лексичного значення.

І. Р. Вихованець (1993, с.186) зазначає, що відповідно до того, які частини мови використовуються для опису опорних членів словосполучення, розрізняють:

- 1) іменникові словосполучення — мають іменник у ролі опорного (головного) слова і залежне від нього слово: прикметник, іменник, займенник, прислівник чи інфінітив.

Наприклад: зимовий вечір, солов'їна пісня, наш університет, садок навесні, вміння малювати;

- 2) дієслівні словосполучення — з головним словом — дієсловом і залежним словом: іменником, прислівником, займенником або інфінітивом.

Наприклад: шанувати викладача, чекала на нього, захоплено танцював, люблю співати;

- 3) прикметникові словосполучення — мають прикметник у ролі опорного (головного) слова і залежне від нього слово: іменник, прислівник чи інфінітив.

Наприклад: вищий від брата, надто сміливі, спроможна працювати, повна енергії;

- 4) прислівникові словосполучення — мають прислівник у ролі опорного (головного) слова і залежний від нього прислівник або іменник.

Наприклад: надзвичайно часто, глибоко в морі.

У словосполученнях підрядний зв'язок між головним і залежним (підпорядкованими) словами реалізується як узгодження, керування або прилягання.

У підрядних словосполученнях виділяють означальні, об'єктні та обставинні типи семантично-синтаксичних відношень:

1) означальні — це відношення ознаки до предмета.

Наприклад: відома поетеса, мої друзі, блакить океану;

2) об'єктні — це відношення предмета до дії, стану та інших характеристик.

Наприклад: надрукували газету, бажаю здоров'я, чутно голоси, вірна присязі;

3) обставинні — це відношення обставини до дії, стану та інших характеристик.

Наприклад: ходити навшпиньках, їхати верхи, тихий восени, втомлені від подорожей.

Сурядні словосполучення – це поєднання слів з однаковою функцією на основі сурядного зв'язку. Сурядні словосполучення можуть бути відкриті та закриті.

У відкритих словосполученнях одним актом зв'язку поєднується ряд складників необмежений у синтаксичному плані: і гори, і моря, і поля...; чи злість, чи страх, чи веселощі...

У таких словосполученнях виражаються або єднальні, або розділові семантично-синтаксичні відношення.

Важливу роль у вираженні таких відношень відіграють саме сполучники. За допомогою таких сполучників передаються єднальні відношення: і (й), та (зі значенням і), й...й..., і...і..., ні...ні... або без сполучників.

Також це можливо за допомогою різних комбінацій сполучникового та безсполучникового зв'язку.

Наприклад: груші і вишні; комісія, викладачі, студенти; старі, дорослі й молоді.

Розділові семантико-синтаксичні відношення виражаються такими сполучниками: чи, або, чи...чи, або...або, то...то, чи то...чи то, не те...не те.

Наприклад: злива або посуха; або хуртовина, або вітер, або сніг; то плач, то сміх, то біда.

У закритих сурядних словосполученнях лише два компоненти поєднано одним актом сурядного зв'язку: не оповідання, а вірш; як дорослі, так і діти. Для закритих сурядних словосполучень є типовими протиставні й градаційні семантично-синтаксичні відношення.

Протиставні відношення виражаються такими сполучниками: а, але, та (зі значенням але), зате, проте і однак.

Наприклад: не зима, а осінь; молода, проте кмітлива.

Градаційні відношення виражаються такими сполучниками: як...так і, якщо не... то, не тільки...а й, не лише...але й, не лише...а й, не стільки...скільки.

Наприклад: як батько, так і син; не лише вчителі, а й учні.

Словосполучення бувають вільні та синтаксично неподільні (не членовані).

А. Загнітко у монографії «Теоретична граматики української мови: Синтаксис» (1996) характеризував словосполучення за рівнем злитості компонентів, виокремивши три групи: вільні, синтаксично зв'язані й зв'язані фразеологією (с. 311). У синтаксично вільних словосполученнях кожен компонент повинен виконувати роль окремого члена речення.

Наприклад: червона спідниця, надрукувати роман, прийти зранку.

Синтаксично зв'язані (не членовані, неподільні, цілісні) словосполучення виконують роль одного члена речення. Йдеться про такі словосполучення: два роки, мати з донькою, кілька малюнків та інші.

Щобільше, в окрему групу науковці виокремлюють фразеологізми, які за значеннями відповідають слову і можуть бути легко ним замінені.

Наприклад: зарубав на носі – запам'ятав, ні пари з уст – мовчати, наживав п'ятами – втік, задерти носа вгору – задаватися тощо.

Вільні словосполучення можна легко розкласти на компоненти, які зберігають самостійне лексичне значення і з'єднані підрядним або сурядним зв'язком.

Наприклад: читати журнал; малята і няньки.

У синтаксично неподільних словосполученнях автономність одного або всіх складників послаблюється або ж втрачається, що робить їх більш схожими на слова за значенням.

Наприклад: ані на йоту й нітрохи (ніскільки); бити байдики та байдикувати.

За будовою розрізняють елементарні й неелементарні словосполучення.

Елементарні словосполучення складаються з двох повнозначних слів.

Наприклад: висока гора; гайок біля хати; сльози й праця.

Другі мають три та більше повнозначних слова.

Наприклад: маленький кущ біля лісу; стара легенда про звитягу героя; мальви, лілії й троянди.

Звісно не кожне сполучення слів є словосполученням. Так, не є синтаксичними словосполученнями предикативні центри, поєднання самостійної та службової частини мови, аналітичні граматичні форми тощо.

Наприклад: більш чесний, нехай заспіває, зробив би, танцюй же, виборці голосували.

Висновки до розділу 1

У сучасній китайській мові словосполучення є складними та включають різні елементи мови. Китайська мова має багато типів словосполучень, які потребують спеціального підходу до вивчення. В китайській мові структури словосполучень мають стабільний порядок слів та чітку функціональну роль кожного слова в контексті.

Вивчення структури словосполучень пов'язане зі синтаксисом, де морфемою називають найменшу смислорозрізнявальну одиницю китайської граматики.

У проблематиці вивчення структури словосполучень вирізняється відмінність значення в залежності від контексту та відрізнення за формою та структурою порівняно зі словосполученнями української мови, яка має більш гнучку структуру словосполучень, де порядок слів може змінюватися в залежності від контексту, а функціональна роль кожного слова може бути більш варіативною.

Грамматичний зв'язок між членами словосполучень у сучасній китайській мові може бути сурядним або підрядним. Більшість з них містять односкладові слова, які поєднуючись за певними правилами утворюють багатоскладові слова.

В українській мові словосполучення не є основною ознакою речення, але вони тісно пов'язані з реченням і можуть містити різну кількість компонентів. Словосполучення можуть бути підрядними або сурядними. Однак, деякі дослідники заперечують існування сурядних словосполучень як смислової та граматичної єдності.

Загалом можна зробити висновок, що структури словосполучень в китайській та українській мовах мають свої особливості.

РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ У СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

2.1 Порівняльна характеристика структурних особливостей словосполучень сучасній китайською мовою та українською мовою

Зазвичай словосполученням може бути будь-яка сукупність слів, тому слово також може утворювати фразу або навіть речення. Порівняємо структурні особливості словосполучень у сучасній китайській та українській мові, за допомогою прикладів з 《现代汉语词典》(2005), 现代汉语增订五版 下册 黄伯荣 廖序东 (2011), 人民教育出版社 (2009), Вихованець І. Р. (1993), Китайська мова. Базовий курс: підруч. для студ. вищ. навч. закл. (2016) та Козоріз О. (2011).

1. "妈妈的书" māma de shū та "мамина книга"

Словосполучення 妈妈的书 у китайській мові та мамина книга в українській мові мають дещо різну структуру.

У китайському словосполученні 妈妈的书 ми бачимо послідовність з трьох слів, де 妈妈 māma означає "мама", службове структурне слово 的 de є формальним показником, який вказує, що наступне слово є власністю того, хто згаданий в першому слові, тобто "мамина", а слово 书 shū означає "книга".

Українське словосполучення мамина книга складається з двох слів, де мамина є прикметником, що означає належність до мами, а слово книга є іменником, тобто предмет, який їй належить.

Отже, основна різниця між цими двома словосполученнями полягає в тому, що в китайському словосполученні формальний показник 的 de стоїть між словом, яке вказує на власника, та словом, яке позначає власність, тоді як українське словосполучення складається з двох слів, що самостійно вказують на належність та предмет, який належить.

2. "努力地学习" nǔlì de xuéxí та "наполегливо вчитися"

Китайське словосполучення "努力地学习" та українське словосполучення "наполегливо вчитися" мають деякі схожі структурні особливості, але також є деякі відмінності.

Основна схожість полягає в тому, що обидва словосполучення складаються з дієслова та прислівника, який характеризує дію дієслова. У китайському словосполученні, дієслово "学习" xiéxí означає "вчитися", а прислівник "努力地" nǔlì de означає "наполегливо" або "старанно". В українському словосполученні, дієслово "вчитися" описується прислівником "наполегливо".

Однак, є різниця між цими словосполученнями. Наприклад, китайське словосполучення містить прислівник перед дієсловом, тоді як українське словосполучення містить прислівник після дієслова. Також, китайське словосполучення містить службове структурне слово "地" de після першого слова, яке підкреслює зв'язок між дієсловом та прислівником.

Отже, хоча обидва словосполучення мають схожі структурні особливості, вони мають деякі відмінності у розміщенні прислівника відносно дієслова та використанні додаткових невіддільних часток у цьому китайському словосполученні.

3. "去上班" qù shàngbān та "йти на роботу"

Словосполучення "去上班" у китайській мові та "йти на роботу" українською мовою виконують одну і ту ж семантичну функцію – позначають дію переходу до місця роботи. Однак, вони мають різну структуру.

У китайському словосполученні "去上班" поєднуються дві дії, головне слово "去" позначає дію переходу, а слово "上班" вказує на місце, де відбувається ця дія, на мету до якої приведе ця дія. Така структура є характерною для багатьох китайських словосполучень, де сполучення двох і більше слів утворюють одне поняття.

Українське словосполучення "йти на роботу" складається з двох слів, що окремо позначають дію "йти" та місце "робота". Така структура є характерною

для багатьох словосполучень української мови, де окремі слова утворюють одне поняття за допомогою граматичних засобів.

Отже, китайське словосполучення "去上班" є більш компактним та утворюється за принципом злиття двох слів у одне поняття, тоді як українське словосполучення "йти на роботу" є більш роздільним та має більш звичайну структуру, що передає поняття двох окремих дій – "йти" та "приходити на роботу".

4. "我们乌克兰人" wǒmen wūkèlán rén та "ми українці"

Китайське словосполучення "我们乌克兰人" складається з наступних складових: 我们 wǒmen – це займенник "ми"; 乌克兰 Wūkèlán – назва країни Україна; 人 rén – суфікс, що означає "людина". Отже, це словосполучення перекладається як "ми українці".

Українське словосполучення "ми українці" складається лише з двох складових: займенник – ми; іменник українці – національність або громадяни України.

Одна з основних відмінностей між структурою цих двох словосполучень полягає в тому, що китайське словосполучення містить в собі назву країни Україна, тоді як українське словосполучення цю назву не містить. В українському словосполученні є іменник – українці, який не потребує додаткових елементів та означає – громадяни України. Натомість китайське словосполучення після слова – Україна, містить суфікс "人", що означає "людина".

5. "一位老师" yī wèi lǎoshī та "один вчитель"

Словосполучення "一位老师" у китайській мові має наступну структуру: числівник "一" yī – один, вказує на кількість, "位" wèi – лічильне слово для людей, що вказує на соціальне становище людини, а "老师" lǎoshī – вчитель, тобто ця посада.

Словосполучення "один вчитель" українською мовою також має числівник "один" та назву посади "вчитель". Проте в українській мові не використовується лічильне слово, що вказує на соціальний статус людини.

Отже, можна сказати, що основна відмінність між структурою цих словосполучень полягає у використанні лічильного слова для позначення соціального статусу людини в китайській мові.

6. "桌子下面" zhuōzi xiàmiàn та "під столом"

Китайське словосполучення "桌子下面" та українське словосполучення "під столом" мають схожу структуру, що вказує на схожість в будові.

Обидва словосполучення складаються зі слів, що позначають об'єкти (桌子 та стіл) та просторове відношення (下面 та під).

У китайській мові слова розташовані в такому порядку: об'єкт + просторовий післяйменник.

Українська мова має інший порядок слів: спочатку йде просторове відношення, а потім об'єкт.

Також варто зазначити, українська мова використовує відмінювання слів, щоб показати залежність між ними.

Отже, хоча китайське та українське словосполучення мають схожу структуру, вони використовують різні мовні засоби для того, щоб показати залежність між словами.

7. "好吃的" hǎochī de – смаколик, щось смачне, та "смачна їжа"

Китайське словосполучення "好吃的" та українське словосполучення "смачна їжа" обидва вказують на щось смачне. Однак, структури цих словосполучень дещо різні.

У китайському словосполученні 好吃的 – це прикметник, що описує об'єкт (їжу) з точки зору смаку. Початково означальне словосполучення, в якому означуване слово опускається, а словосполучення субстантивується і набуває рис іменника. Таким чином, 好吃的 означає "смаколик".

Українське словосполучення смачна їжа складається з прикметника "смачна" та іменника "їжа". У цьому випадку, структура є більш прямолінійною і відображає простіше відношення між прикметником і іменником.

Отже, хоча обидва словосполучення описують щось смачне, структура китайського словосполучення більш складна, тоді як українське словосполучення має більш просту структуру, яка використовує простий прикметник й іменник.

8. "喝的" hē de – питний та "питна вода"

Розглянемо структуру словосполучень "喝的" у китайській мові та "питна вода" в українській мові.

У китайській мові словосполучення "喝的" складається з двох слів. "喝的" – це прикметник, що описує об'єкт з точки зору можливості його випити. Початково означальне словосполучення, в якому означуване слово опускається, а словосполучення субстантивується і набуває рис іменника. Таким чином, "喝的" означає "питний".

Українське словосполучення "питна вода" складається зі слів "питна" та "вода". Слово "питна" вказує на призначення води, тобто вода, яка призначена для пиття. Слово "вода" вказує на конкретний предмет.

Отже, можна зробити висновок, що структура китайського словосполучення більш складна, тоді як українське словосполучення має більш просту структуру, яка використовує простий прикметник й іменник, хоча й обидві мови використовують частки та сполучення слів для формування різноманітних значень та ідей.

9. "喜欢看" xǐ huān kàn – подобається дивитися та "люблю дивитися"

Китайське словосполучення "喜欢看" складається з модального дієслова "喜欢", що означає "любити", та основного дієслова "看", що означає "дивитися". У цьому випадку модальне дієслово передбачає наявність певного інтересу або схильності до дії, яку виражає основне дієслово.

Українське словосполучення "люблю дивитися" має дієслово "люблю", що вказує на наявність певної схильності до дії, але використовується інфінітив "дивитися", що є неозначуваною, початковою формою дієслова. "Люблю" використовується для опису опорного члена словосполучення – "дивитися".

Отже, в обох мовах вживаються дієслова для вираження інтересу або схильності до дії, описуючи основні дієслова.

10. "游手好闲" yóu shǒu hǎo xián – лінуватися та "бити байдики"

Китайське словосполучення 游手好闲 складається з "游手", що означає "блукати без мети" або "лінуватися", а "好闲" означає "бути бездіяльним" або "бездіяльність". Особливість китайської мови полягає в тому, що ці два слова разом утворюють фразеологізм, що має фіксований сенс.

У синтаксично неподільних словосполученнях як український фразеологізм "бити байдики" автономність одного або всіх складників послаблюється або ж втрачається, що робить їх більш схожими на слова за значенням. Цей вираз є фразеологізмом, оскільки його значення не можна розібрати зі значень окремих слів, які його складають.

Отже, основна різниця між цими двома словосполученнями полягає у тому, що в китайській мові воно є більш структурованим і складається з двох самостійних слів, які разом утворюють нове значення, тоді як український фразеологізм є одним словосполученням, яке змінює свій семантичний зміст в залежності від контексту.

11. "骑马" qí mǎ – їздити на коні та "їздити верхи"

Китайське словосполучення "骑马" складається зі слів "骑" — їздити верхи, і "马" – кінь, тобто дослівно воно означає "їздити на коні". У цьому словосполученні модальне дієслово "骑" слугує для вираження дії, а іменник "马" показує, на якому чому виконується ця дія.

Українське словосполучення "їздити верхи" має обставинний тип семантично-синтаксичних відношень і відрізняється від китайського словосполучення своєю структурою. Воно складається з дієслова "їздити" і прислівника "верхи", який у цьому випадку вказує на те, що дія виконується верхи на чомусь, комусь, зазвичай на коні. Також в українській мові це словосполучення використовується як фразеологізм – підкорити, уміти використовувати у власних інтересах.

Отже, основна відмінність між китайським словосполученням "骑马" та українським словосполученням "їздити верхи" полягає в тому, що перше має модальне дієслово та іменник, що показує на чому виконується дія, а друге складається з дієслова та прислівника, що вказує на ознаку дії.

12. "祝健康" zhù jiànkāng та "бажаю здоров'я"

У китайській мові словосполучення "祝健康", складається з двох слів. Перше слово "祝" дієслово, що означає "бажати", а друге слово "健康" – це іменник, що має значення "здоров'я". Таким чином, словосполучення "祝健康" можна перекласти як "бажаю здоров'я".

Українське словосполучення "бажаю здоров'я" також складається з двох слів. Перше слово "бажаю" – це дієслово, що вказує на побажання, а друге слово "здоров'я" – це іменник, що означає стан здоров'я людини.

Отже, можна зробити висновок, що структура цих словосполучень "祝健康" в китайській мові та "бажаю здоров'я" в українській мові подібні за тим, що вони складаються з двох слів – дієслова та іменника, які вказують на побажання здоров'я. Однак, слова, що входять в ці словосполучення, відрізняються між собою, в українській мові обидва слова можуть відмінюватись та міняти позицію у словосполученні. Натомість китайське словосполучення має сталу структуру.

13. "老师们和同学们" lǎoshīmen hé tóngxuémen – вчителі та однокласники, та "вчителі та однокласники"

У китайській мові слова в словосполученні розташовуються в тому ж порядку, в якому вони вживаються в мовленні. Таким чином, слово "老师们" (вчителі) стоїть перед словом "和" (і), а потім йде слово "同学们" (однокласники). Українська мова має більш вільний порядок слів у словосполученнях, тому можливі такі утворення: "та вчителі та однокласники", "вчителі та й однокласники", "та вчителі, та однокласники. "

У китайському словосполученні "老师们和同学们" (вчителі та однокласники) двічі застосовується показник множини "们", що означає більше,

ніж один вчитель та більше, ніж один однокласник. Українське словосполучення "вчителі та однокласники" не має подібних показників.

Отже, можна зазначити, що хоча обидва словосполучення вказують на групу вчителів та однокласників, їх структура відрізняється залежно від мови, що використовується.

14. "那只箱子" nà zhǐ xiāngzi та "та валіза"

Словосполучення "那只箱子" – в китайській мові складається з трьох частин: вказівного займенника "那", рахівного слова "只", який позначає якусь річ як окремий об'єкт, та слова "箱子", що означає "скриня" або "валіза". Таким чином, структура словосполучення "那只箱子" в китайській мові: займенник (вказівний або питальний) + рахівне слово + іменник.

Українське словосполучення "та валіза" складається з двох слів: займенника "та" й іменника "валіза". Структура словосполучення "та валіза" в українській мові: сполучник + іменник.

Отже, структури цих словосполучень відрізняються кількістю складових частин, послідовністю їх розташування та наявністю в китайській мові рахівних слів.

15. "对于这个问题" duìyú zhège wèntí та "про це питання"

Словосполучення "对于这个问题" у китайській мові складається з трьох слів: "对于" (щодо), "这个" (цей) і "问题" (проблема, питання). У китайській мові порядок слів зазвичай не змінюється, тому це словосполучення можна перекласти як "щодо цієї проблеми". Це словосполучення використовується для вираження думки, погляду або ставлення до певної проблеми чи питання.

Словосполучення "про це питання" української мови також складається з трьох слів: "про" (щодо), "це" (цей) і "питання" (проблема). Українська мова має граматичну структуру, яка дозволяє змінювати порядок слів у словосполученні, тому можна використовувати інші варіанти цього словосполучення, наприклад, "про цю проблему". Це словосполучення використовується для вираження теми або предмета обговорення.

Отже, основна відмінність між структурою цих словосполучень полягає в тому, що українське словосполучення дозволяє змінювати порядок слів, а китайське – ні. Також китайське словосполучення використовує спеціальні частини мови для вираження відношень між словами, тоді як українське словосполучення використовує змінювані слова.

16. "参观晚会的都来了" cānguān wǎnhuì de dōu lái le – усі запрошені на вечірку прибули та "усі запрошені прибули"

Словосполучення "参观晚会的都来了" у китайській мові складається з п'яти слів: "参观" (відвідувати), "晚会" (вечірка), "的" (слово зв'язку), "都" (всі) і "来了" (прийшли). В китайській мові порядок слів зазвичай не змінюється, тому це словосполучення можна перекласти як "Всі, хто були запрошені на вечірку, прийшли". Це словосполучення має означувану структуру та використовується для вираження того, що всі запрошені гості прийшли на вечірку.

Словосполучення "усі запрошені прибули" української мови складається з трьох слів: "усі", "запрошені" (запрошені гості) і "прибули" (прибули на місце). Українська мова має граматичну структуру, яка дозволяє змінювати порядок слів у словосполученні, тому можна використовувати інші варіанти цього словосполучення, наприклад, "усі гості, що були запрошені, прибули". Це словосполучення використовується для вираження того, що всі запрошені гості прибули.

Отже, основна відмінність між структурою цих словосполучень полягає в тому, що китайське словосполучення включає сполучники та частки, що вказують на відношення між словами, тоді як українське словосполучення використовує змінювані слова.

17. "没有考上大学" méiyǒu kǎo shàng dàxué та "не вступив до університету"

Китайське словосполучення "没有考上大学" – не вступити в університет, складається з трьох частин: "没有" – "немає", "考上" – "вступити до вишу", і "大学" – "університет". Тобто воно описує відсутність певної дії (вступу до університету).

Українське словосполучення "не вступив до університету" складається з двох частин: "не вступив" – дієслово "вступити" в запереченому ствердженні, та "до університету" – прислівниковий зворот.

Отже, в основі цих словосполучень лежить різна мовна конструкція: в китайському словосполученні акцент робиться на відсутності вступу до університету, тоді як в українському – на дії "не вступив". Крім того, українське словосполучення використовує прислівниковий зворот для уточнення місця події, тоді як китайське словосполучення не містить такої деталізації.

2.2 Порівняльна характеристика структури словосполучень в китайському та українському тексті

Для порівняння структурних особливостей словосполучень в китайській та українській мовах проаналізуємо два тексти, один написаний китайською мовою, взятий з ресурсу 人民日报, інший – українською мовою. Обидва тексти містять подібні конструкції словосполучень, що дозволяє порівняти їх структуру.

Китайський текст:

今天天氣很好，風和日麗，非常適合出去走走。 – Jīntiān tiānqì hěn hǎo, fēng hé rì lì, fēicháng shìhé chūqù zǒu zǒu.

Український текст:

"Сьогодні дуже хороша погода, сонце світить, дуже гарно піти на прогулянку."

Обидва тексти містять словосполучення, які складаються зі слів, що відображають певні функції в контексті речення. В китайському тексті, наприклад, "今天天氣很好" (сьогодні дуже хороша погода), кожне слово має свою чітку функцію: 今天 (сьогодні) – суб'єкт, 天氣 (погода) – присудок, 很好 (дуже хороша) – додаток. У словосполученні "風和日麗" (сонячно і тепло), кожне слово також має свою функцію: 風和 (сонячно) – додаток, 日麗 (тепло) – присудок.

Український текст має більш гнучку структуру словосполучень. У словосполученні "дуже хороша погода", слова можуть мати різні функції в залежності від контексту. Наприклад, "дуже" може бути як додатком, так і прислівником. "Хороша" може бути як присудком, так і означенням. "Погода" – також може мати різні функції в залежності від контексту, у цьому випадку вона є присудком.

Також варто звернути увагу на порядок слів в словосполученнях. У китайській мові, як правило, порядок слів стабільний і не змінюється в залежності від контексту. Наприклад, у словосполученні "今天天氣很好" порядок слів завжди буде таким же. Українська мова має більш гнучкий порядок слів, що дозволяє використовувати різні варіанти словосполучень в залежності від потреб

контексту. Наприклад, словосполучення "дуже хороша погода" може бути перетворене на "хороша дуже погода" або "погода дуже хороша", і все ж буде зрозуміло.

Висновки до розділу 2

У порівнянні з китайською, українська мова має гнучкий порядок слів, що дозволяє використовувати різні варіанти словосполучень в залежності від потреб контексту.

Хоча китайські та українські словосполучення мають схожу структуру, вони використовують різні мовні засоби для того, щоб показати залежність між словами.

Також китайське словосполучення використовує спеціальні частини мови для вираження відношень між словами, тоді як українське словосполучення використовує змінювані слова.

Хоча й обидві мови використовують частки та сполучення слів для формування різноманітних значень та ідей, все ж основна відмінність між китайським та українським словосполученням полягає в структурі. Китайські словосполучення можуть бути складними, але не містять граматичних категорій та зазвичай не змінюють свою форму. Українські речення мають складну структуру та можуть включати граматичні категорії, що змінюють форму слів.

ВИСНОВКИ

Словосполучення є основою будь-якого тексту, тож розуміння його структурних особливостей є дуже важливим.

У китайській мові синтагми мають стабільний порядок слів та чітку функціональну роль кожного слова в контексті, що також пояснюється відсутністю відокремлення слів пропусками. На відміну від української мови, яка має більш гнучку структуру, а порядок слів може змінюватися в залежності від контексту та функціональна роль кожного слова може бути більш варіативною. Порівняння структури словосполучень китайської та української мови допомагає як при вивченні іноземної мови, так і розширює розуміння культурного контексту.

Дослідники при поясненні будь-якого граматичного явища в китайській мові за основу беруть синтаксис. У сучасній китайській мові є багато типів словосполучень, які потребують спеціального підходу до їх вивчення.

Граматичний зв'язок між членами словосполучень у китайській мові може бути сурядним або підрядним, а більшість словосполучень містять односкладові слова, які поєднуючись за певними правилами утворюють багатоскладові синтагми.

Українські словосполучення також можуть бути підрядними або сурядними, хоча й деякі дослідники заперечують існування сурядних словосполучень, більшість все ж розрізняють два типи: сурядне та підрядне.

Варто сказати, що структури словосполучень в китайській та українській мовах мають свої особливості, і використовуються різні мовні засоби для показу залежності між словами.

Отже, порівняння структури словосполучень дає зрозуміти не тільки граматичні особливості порівнюваних мов, але й відокремлює певну схожість та відмінність між ними, допомагає глибше осягнути культуру та історію китайської мови. Щобільше, мова, що вивчається, та у цьому дослідженні порівнюється з українською, подає багато нових ресурсів для вивчення та дискусій.

论文摘要

语言之间在句法上最明显的分歧是词序的差异。短语是大于词而又不成句的语法单位。

短语，也叫词组，是由两个或两个以上的词按照一定的语法规则组成的造句单位。简单的短语可以充当复杂短语的句法成分，短语加上句调可以成为句子。汉语中有许多类型的短语需要特殊的方法来学习和理解。

短语，按照不同的标准可以分成不同的类型。但只有通过将中文短语与另一种语言（例如乌克兰语）进行比较，我们不仅可以了解它们的功能，还可以了解它们的特点和差异。

中文短语复杂，词序稳定，每个词在上下文中的作用明确。在乌克兰语中，单词组合可以具有更灵活的结构，其中单词的顺序会根据上下文而变化，并且每个单词的功能作用可以更加多变。

汉语和乌克兰语的词组结构各有特点，使用的语言手段也不同。

比较单词组合的结构，不仅可以了解语言的语法特点，也有助于更深入地了解汉语的文化和历史。此外，正在研究的语言为讨论和研究提供了许多新资源。

汉语与乌克兰语的研究短语结构可谓刚刚起步，还有很多的问题需要解决。

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Акбудак К. Г., Вечоринська Т. В. (2020). Історія китайської мови: навч. посіб. для студентів спеціальності 035.06 – філологія (східні мови та літератури (переклад включно)), 182.

Бабій І., Свистун Н. (2021). СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ ЯК СИНТАКСИЧНА ОДИНИЦЯ У СУЧАСНІЙ ГРАМАТИЧНІЙ ТЕОРІЇ. ГРААЛЬ НАУКИ, (2-3), 370–374.

Вихованець І. Р. (1993). Граматика укр. мови. Синтаксису. К.

Дуденко О. В. (2018). Сучасна українська мова. Синтаксис: навчальний. Умань: ВПЦ «Візаві». 160 с.

Дудик П. С. Прокопчук Л. В. (2010). “Синтаксис української мови” м. Біла Церква

Заболотний О.В., Заболотний В.В. (2018). Українська мова. 5 кл.: підруч. для закл. заг. серед. освіти. Видання 2-е, доопрац. Київ: Генеза. 208 с.

Загнітко А. П. (1996). Теоретична граматика української мови. Морфологія: монографія. Донецьк, 365.

К. Г. Мурашевич. (2013). Вступ до східної філології : навч. посіб. для студентів другого курсу спеціальності "Мова та література (китайська)". К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 159.

Козоріз О. (2011). Словосполучення та словотвір у сучасній китайській мові. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та література. Вип. 17, 16–18.

Колодко С. А. (2004). Китайсько-український словник: 80 000 слів. - К.; ТОВ «Видавництво «Консультант», 1176 с.

Кочерган М. П. (2002). Вступ до мовознавства : Підручник. Київ : Акад., 368.

Кулигіна Н. (2008). Семантична структура ченюй та їх місце у фразеологічній системі китайської мови. Вісник Львів. ун-ту, 198–205.

Курилович Є. (1962). Осн. структури мови: речення та словосполучення. У кн.: Курилович Є. Нариси з лінгвістики.

Лейба К. Ю. (28 берез. 2019). Значення слова в китайській мові. Питання сходознавства в Україні : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, Харків. (2019). Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 76–78.

М. О. Война, О. С. Воробей, О. М. Гончаренко та ін.; за ред. Н. С. Ісаєвої; худож.-оформлювач В. М. Карасик. (2016). Китайська мова. Базовий курс: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Харків: Фоліо, 368.

Туліна Т. А. (1976). Функц. типологія словосполучень. К.-О.

Цзя Яньхуай (1998). "Практична граматики китайської мови для іноземців" с. 118.

Шульжук, К. Ф. (2004) Синтаксис української мови. Київ: Видавничий центр «Академія».

Peng, Xiaolin. (2016). "Use of Verb-Noun Collocations by Advanced Learners of Chinese".

Proceedings of COLING 2016, the 26th International Conference on Computational Linguistics: Technical Papers. (2016). Osaka, Japan, 3254–3263.

Sitko A., Struk I., Yenchewa H. (2021). The contrastive analysis of English, Ukrainian and Chinese syntactic structure. Chinese Studies. No. 2. P. 136–147.

Theory and Practice in Language Studies. (May 2012). Vol. 2, No. 5, pp. 995–1002.

《现代汉语词典》（商务印书馆）2005年第五版第222页

现代汉语增订五版 下册 黄伯荣 廖序东 [H].北京：高等教育出版社 2011.6

义务教育课程标准实验教科书 语文 八年级 下册：人民教育出版社 2009年9月第一版

人民日报